

Kavelaars: hervorming belastingstelsel is uitvoerbaar

De kritiek op het uitblijven van fiscale hervormingen is terecht, zegt fiscalist Peter Kavelaars. Uitvoerbaarheid is niet het probleem. 'Samsom en Rutte moet zich hier overheen zetten.'

FINANCIËN

Het kabinet verzuimt veranderingen in de belastingen door te voeren die zeker honderdduizend banen kunnen opleveren. Dit was een van de belangrijkste verwijten aan het kabinet in reactie op de plannen van Prinsjesdag. De achterliggende reden zou vooral politiek zijn – VVD en PvdA komen er niet uit. Er was weliswaar de brief van staatssecretaris Wiebes van Financiën, getiteld *Keuzes voor een beter belastingstelsel*. Maar die werd in de Kamer neergesabeld wegens het gebrek aan concrete maatregelen. CDA-leider Buma bestempelde de brief als '27 pagina's besluiteloosheid'. Pechtold van D66 sneerde: 'De enige cijfers in deze brief zijn de paginanummers.' Terechte kritiek, of te harde woorden? Peter Kavelaars, hoogleraar fiscale economie aan de Erasmus Universiteit Rotterdam en wetenschappelijk directeur bij Deloitte, was lid van de Commissie-Van Dijkhuizen die eerder voorstellen deed voor hervormingen van het stelsel. Hij zegt dat de oppositie 'natuurlijk' gelijk heeft. Van de brief wordt hij 'niet vrolijk' en de argumenten om niets te doen snijden volgens de deskundige geen hout.

Er ligt nu ten minste een brief. Waarom is dit niet genoeg?
'Het is geen duidelijke brief. Alles blijft heel vaag en er wordt veel in herhaald. Er wordt geen enkele echte conclusie getrokken en daarmee schuift alles door naar het volgende kabinet. In het tempo van Wiebes vrees ik dat pas in 2018 de eerste maatregelen worden ingevoerd, en zeker niet eerder dan 2017. Ik vind dat je niet zo lang kunt wachten als je de werkgelegenheid echt een issue vindt. Ik begrijp dat er politieke problemen liggen, maar daar moeten Samsom en Rutte zich overheen zetten.'
'Wel positief is dat Wiebes een aantal punten van de Commissie-Van Dijkhuizen noemt en min of

meer onderschrijft. Het is inmiddels twee jaar geleden dat het eerste rapport van ons verscheen, het tweede kwam niet lang daarna. In die rapporten staat expliciet welke maatregelen snel ingevoerd kunnen worden. Maar tot Prinsjesdag is er volstrekt niet op gereageerd, hoewel dat wel is toegezegd. Zo ingewikkeld lijkt dit me toch niet.'

Waarom schiet het kabinet niet op?
'De PvdA wil niet tornen aan de toeslagen en wenst vermogens aan te pakken als bron om de lasten op arbeid te verlagen. De VVD zit er precies omgekeerd in. Die hele tegenstelling zou trouwens nog niet eens zo problematisch zijn – als ze maar de stap zouden zetten om de btw aan te pakken.'

Daar ligt de winst?
'Als je de druk op arbeid wil verlagen, dan gaat een miljard, waar het kabinet nu mee is gekomen, nergens over. Je moet dan geld ergens stevig weghalen, en dat kan niet op heel veel manieren. De btw is er inderdaad één van. Bovendien past dit in de Europese ontwikkeling van lagere lasten op arbeid en een zwaardere belasting van consumptie. Je moet denken aan het opheffen of groten-deels optrekken van het lage tarief én verhoging van het gewone tarief tot een procent of 25, uitgesmeerd over een aantal jaren.'

Daarmee gaat het kabinet zich niet populair maken. Consumenten klagen dan dat ze meer gaan betalen, ondernemers over omzetsderving.
'Dat zal wel meevallen. Als je kijkt naar de vorige btw-verhoging, dan heeft die alleen gezorgd voor wat extra inflatie, waar juist behoefte aan is. En dan is die verhoging niet eens volledig terugschluisd naar de burger, zoals eigenlijk de bedoeling

Loopbaan

Peter Kavelaars (1959) is sinds 1989 directeur van het wetenschappelijk bureau bij Deloitte belastingadviseurs in Rotterdam. Sinds 1997 is hij daarnaast hoogleraar fiscale economie aan de Erasmus Universiteit Rotterdam. Kavelaars was lid van de Commissie-Van Dijkhuizen, die vorig jaar adviseerde over belastinghervormingen.

was. Wat de economie echt nodig heeft, is werkgelegenheid. Daar zorgt deze verschuiving van de lasten voor, dat onderschrijft ook het Centraal Planbureau.'

Wat moet er verder gebeuren?
'Een andere belangrijke bron zijn in mijn ogen de aftrekposten en toeslagen. De hypotheekrenteaftrek zeurt maar door, daar moeten we gewoon vanaf. Ook voor bestaande gevallen. Niet ineens, maar over een periode van tien jaar moet dat kunnen. Ook dit geld komt in mijn optiek natuurlijk weer terug bij de burger. Alleen wordt de verdeling wat anders, de huurder zal er dan op vooruitgaan. 'De toeslagen moeten worden beperkt. Midden- en zelfs hogere inkomens maken nu allerlei aanspraken, wat op zich sympathiek is, maar daarvoor zijn toeslagen niet bedoeld. Ook moeten ze grofmaziger worden. Nu wordt er gekeken naar allerlei persoonlijke feiten en omstandigheden. Dat moet je allemaal meten en vastleggen om te weten of en hoeveel toeslag iemand krijgt. Zo wordt de huurtoeslag onder andere gebaseerd op de huurprijs. Ik zou alleen naar het inkomen kijken.'

En de vermogens?
'De vermogens bieden geen grond-

slag om substantiële bedragen uit te halen waarmee je de lasten op arbeid kunt verlagen. Je zult de tarieven dan echt heel fors moeten verhogen, verdubbelen denk ik. Dan begrijpt u wel wat iedereen gaat doen met z'n vermogen. De vermogensrendementsheffing moet juist omlaag. Iedereen ziet dat je bij het forfaitaire rendement van 4 procent inteert. Dan krijg je niet verkocht dat daar een stevige hoeveelheid bij moet.'

Het kabinet noemt de situatie bij de Belastingdienst als reden om niet te veel te willen veranderen. Er is rust nodig.
'De Belastingdienst moet uiteraard goed functioneren. Het grootste probleem zit echter niet bij de heffingen, maar bij de toeslagen. Bovendien ontslaat dit het kabinet niet van de plicht om aan de gang te gaan met wettelijke regelingen. Zolang die niet worden ingevoerd, heeft de Belastingdienst nergens last van. Je moet er natuurlijk wel op letten dat de belastingheffing ook uitvoerbaar is.'

Maar u pleit voor snelle veranderingen zoals een btw-verhoging én veranderingen in de toeslagen.
'Dat is dan ook volstrekt uitvoerbaar. De enigen die daar tijdelijk

last van hebben, zijn ondernemers. Die moeten hun prijzen aanpassen, maar voor de Belastingdienst is dit geen enkel probleem. Hetzelfde geldt voor een versnelde afbouw van de toeslagen boven bepaalde inkomens. Dat is zo eenvoudig dat het niet kan stuklopen op de uitvoering.'

Premier Rutte benadrukte ook dat voor belastinghervormingen geld nodig is als 'smeermiddel' om grote inkomenseffecten te verzachten. Hij wacht op dat geld.
'Smeermiddel kan zeker nuttig zijn. Toch vind ik het een zwak punt. Als dat het uitgangspunt is, kun je namelijk wachten tot sint-juttemis. De kost gaat voor de baat uit, weet iedereen. Met andere woorden: als je deze investering doet, haal je op termijn meer belastinggeld op doordat er meer mensen aan het werk zijn. Ik heb er ook moeite mee dat de huidige inkomensverdeling kennelijk als de enige juiste wordt gezien. Wie zegt dat dat zo is? Je moet, vind ik, niet alles willen compenseren. Laat iemand er dan maar wat meer op achteruitgaan. Misschien kreeg diegene eerst te veel.'

Richard Sandee

Fiscalist Peter Kavelaars: 'In het tempo van Wiebes vrees ik dat pas in 2018 de eerste maatregelen worden ingevoerd, en zeker niet eerder dan 2017. Ik vind dat je niet zo lang kunt wachten als je de werkgelegenheid echt een issue vindt.' Foto: Wiebe Kiestra

TOP
BESTE DIENSTVERLENERS
2014

DOE MEE AAN
HET ONDERZOEK

Help mee de lijst van beste dienstverleners samenstellen

PM en onderzoeksbureau I&O Research doen onderzoek naar de prestaties van externen die voor de overheid werken. De resultaten publiceren we in december in een magazine, waarin de Top Beste Dienstverleners bekend gemaakt wordt. De uitgave wordt meegestuurd

met PM en VNG Magazine en online gepubliceerd.

Via www.pm.nl/bestedienstverleners2014 komt u direct bij het onderzoek. Deelname vraagt hooguit 15 minuten van uw tijd.

MAAK KANS OP
EEN IPAD MINI!

Onder de deelnemers verloten we een iPad mini.

MEER WETEN?

Vragen over het onderzoek kunt u stellen aan Chris van de Wetering, hoofdredacteur specials van Sdu Uitgevers (chris@sdu.nl).